

EL FIL D'ARIADNA

CAUSA

La repressió
de l'Estat espanyol
contra el moviment
per la independència
de Catalunya
(2009-2021)

GENE RAL

Jordi Panyella

Jordi Panyella

Nascut a Barcelona el 1966, és llicenciat en Ciències de la Informació (UAB). Ha dedicat la seva carrera periodística a la premsa diària i ha col·laborat en ràdio i televisió. El 1986 va començar a treballar a *El Punt Diari*, primer a Girona i després com a corresponsal polític a Barcelona. L'any 1990 va aterrar a *l'Avui*, *El Punt Avui* des del 2010, on ha escrit sempre a la secció de Societat, especialitzant-se en l'àrea de tribunals.

Ha publicat *Fèlix Millet, el gran impostor* (Angle, 2012, dues edicions), *Salvador Puig Antich, cas obert* (Angle, 2014, tres edicions), la novel·la *Infidels a la pàtria* (Capital Books, 2016), *Perquè corren els presos* (Saldonar, 2018), *La vida amarga de les flors*, amb Pat Millet (Angle, 2019, tres edicions) i Barcelona 2020. *Crònica visual del confinament* (Saldonar, 2020).

«Venen a fer-te un escorcoll, t'ho buiden tot i et diuen que ja trobaran alguna cosa. D'això se'n diu *causa general*.»

Segons el recompte minucios de Jordi Panyella, són 2.562 les persones represaliades per l'Estat espanyol, amb investigacions policials i judicials de tota mena, víctimes de la persecució administrativa, econòmica i política per la seva participació en el moviment independentista de Catalunya. Si hi afegim les 1.066 persones bastonejades l'1 d'octubre de 2017, pugen fins a 3.628.

Al darrere dels números freds hi ha el retrat d'un moviment polític tan complex com agosarat i multitudinari, però també un calidoscopi d'històries personals, amb noms i cognoms, que Jordi Panyella ha reconstruït: històries de coratge i determinació, de conviccions fermes i antigues, massa sovint relats on la por hi apareix en primera persona. Perquè quan la repressió actua de forma indiscriminada, organitzada en una «causa general» que tot ho arrana, ho fa amb l'únic propòsit d'inocular el verí de la por per desmobilitzar l'adversari polític, per convertir la dissidència en pols de silenci.

«Volen atemorir una generació sencera.»

CAUSA GENERAL

EL FIL D'ARIADNA

127

Jordi Panyella

CAUSA GENERAL

La repressió de l'Estat espanyol
contra el moviment per la independència
de Catalunya (2009-2021)

 Angle Editorial

© 2022 Jordi Panyella

© 9 Grup Editorial, per l'edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B · 08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Disseny de la col·lecció: J. Mauricio Restrepo
Disseny de la portada: Felipe Román Osorio

Primera edició: gener de 2022
ISBN: 978-84-19017-10-9
Producció de l'ePub: booqlab

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre, ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà, sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes, sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Taula

De què riuen aquesta gent

1. 2009-2013. Un mal antic

2. 2014. Prohibit participar

Els jutges

Les estrelles convergents

3. 2015-2016. Prohibit organitzar-se

Dues dones valentes

Desobediència local

L'imperi de la Constitució

Contra el parlamentarisme

4. 2017. Prohibit votar

El president del Futbol Club Barcelona

Instrucció 13

Contra els cartells, les webs i les piulades

Els alcaldes

El Govern, el Parlament i l'associacionisme

La querella per rebel·lió

Pablo Llarena entra en acció

El gran judici

La Mesa davant el TSJC

Els Mossos d'Esquadra

Els Bombers

Contra l'escola

Els síndics electorals
Les víctimes de l'1 d'octubre
Tornen les pilotes de goma
La noia dels dits trencats
Nas de pallasso
L'home de les claus
Els Sis de Madrid
El Maresme combatiu
Defensors dels col·legis
La jutgessa de pau
El gimnàs de Reus
Els hotels dels policies
La vaga general del 3 d'octubre
Aina i Adrià, els primers condemnats
La vaga general del 8 de novembre
Els del 155

5. 2018. Prohibit protesta

El mecànic de Reus
«Investiu Puigdemont»
La protesta al TSJC
El *hacker* de Vila-rodona
Assetjant Llarena
Les finances d'Òmnium
La detenció del President
Una parella de l'Hospitalet
Rapejar és delictes
Els Carrasco, els falsos terroristes
Un jutge contra el terrorisme policial
Pere Aragonès «sota la lupa»
La parella Turull-Bragulat
«D'interès per a la investigació»
La tardor calenta del 2018

La regidora/diputada de la CUP
La Ben Plantada
El Prat, Madrid, Manchester

6. 2019. Prohibit perseverar

La gran batuda de Girona
El trasllat dels presos
La tercera vaga general
Contra Jusapol
Deducció de testimoni al Suprem
El contumaç rebel
Llaços grocs a la Paeria
Dibuixar també és delictes
Els Set de Madrid
Operació Judes
14 d'octubre, dia de la sentència
Un gadità entre reixes
Dos magribins al Puig de les Basses
Un fotògraf molest
Els menors de Via Laietana
Preses polítiques
Presos polítics
Un pres sense guitarra
Cinc policies a casa
La legió estrangera
La icona de l'independentisme
Un regidor de Mataró
Meridiana Resisteix
Entença Republicana
El primer Tsunami
Els cantaires de Mallorca
Els 200 de la Jonquera
Els 52 de Girona

El setge al Camp Nou
La presidenta de l'Assemblea
L'advocat incòmode
Objectors fiscals
Un restaurador sense escopeta

7. 2020. Prohibit fer política

La segona Mesa del Parlament
El Defensor del Pueblo contra una escola
El Síndic de Greuges
El «Catalangate»
Contra Felip VI
La CUP
Fer reviure Terra Lliure
Les universitats no opinen
L'Operació Volhov
Una mestra jubilada
L'agent Carlos contra Òmnium

8. La repressió econòmica

9. 2021. Encara

Un cantant a la presó
La tercera detenció de Puigdemont
El 52%

Epíleg. Quan el català fa por

A les valentes i valents de l'1 d'octubre

Qui venç la por esdevé lliure

De què riuen aquesta gent?

Matí del 26 de març de 2019. Palau de Las Salesas, Madrid, seu del Tribunal Suprem. El meu amic Antonio Moreno Civantos, madrileny del barri de Justicia, a mig camí entre Malasaña i Chueca, pediatre jubilat, ànima d'artista (qui el vulgui conèixer que vagi qualsevol dia al Museu del Prado i el trobarà allí, amb l'ànim humil d'un aprenent, quadern a les mans, agafant apunts dels grans mestres), m'entreté l'espera amb el seu verb fàcil, tant o més fluid que l'agilitat amb què fa anar llapis, ceres i pinzells. Parlem a peu dret, a l'extrem d'un passadís ample, marbrat i lluminós. Fem temps mentre no obren les portes per on hem d'accedir, en condició de públic, a l'interior de la imponent sala de vistes on ha de celebrar-se la segona sessió de la setena setmana del judici contra dotze polítics i líders socials catalans acusats de rebel·lió, desobediència i malversació per organitzar i donar suport al referèndum per a l'autodeterminació de Catalunya celebrat l'1 d'octubre de 2017.

Per un moment faig callar l'Antonio i li dic que em presti atenció i que miri cap a l'altre costat de la porta vidriada que hi ha tancant el passadís on ens fan estar quietes, perquè no podem moure'ns lliurement per l'edifici a causa de les severes mesures de seguretat.

—Mira —li dic—, aquell home d'allà, rodanxó, el que va amb toga, el que fa cara de bon jan, amb un clotet a cada galta, és el jutge Pablo Llarena, i aquell altre, alt, tibet, de faccions dures, amb vestit i corbata, que ara li dona la mà és el tinent coronel de la Guàrdia Civil Daniel Baena, el màxim responsable de la policia judicial a Catalunya...

—El que declara avui com a testimoni?

—Sí senyor, el que hem vingut a escoltar.

—I el tricorni?

—Avui ha vingut de paísà, imagino que deu voler passar inadvertit, o potser ho fa per dissimular...

—Doncs no dissimula gens, ni ell, ni el jutge. Mira que contents estan d'haver-se trobat.

L'Antonio té raó. Tots dos ens quedem mirant l'escena que es desenvolupa davant nostre, a escassos metres, a l'altre costat de la vidriera. Pablo Llarena i Daniel Baena departeixen amigablement com dos antics companys que es retroben després de temps de no veure's. I ho fan rient amb franquesa i a boca trencada, sense amagar-se, ni guardar les formes, ni la compostura, en aquell espai sobri i carregat de rigor judicial. L'investigador policial que va dirigir els informes que van servir d'artilleria legal per incriminar tot un govern pel delictes de rebel·lió, i el magistrat de la sala segona del Suprem, que en la seva funció de jutge instructor de la causa havia de ponderar entre aquells que acusaven el Govern i els que intentaven defensar-lo, conversant molt amigablement, en un ambient de tanta camaraderia que qualsevol diria que formen part d'una sola facció, l'acusadora.

La unitat d'acció, indissimulada i indissoluble, que formen magistrats i policies espanyols, representada en aquesta amical encaixada de mans entre Llarena i Baena, és el motor que durant anys i encara avui, en el moment d'escriure aquestes línies, tardor del 2021, ha mantingut viva la Causa general contra el moviment independentista de Catalunya. Una maquinària punitiva que es va posar en funcionament el 2017 després de les ordres que va donar la màxima autoritat judicial del país, el president del Tribunal Suprem, Carlos Lesmes, el 5 de setembre d'aquell any en l'acte solemne d'obertura de l'any judicial. Davant la mirada atenta del ministre de Justícia, Rafael Catalá, i del rei d'Espanya, Felip VI, Lesmes va proclamar els principis que havien de guiar l'acció de la justícia i de la resta de poders públics de l'Estat per fer front al repte independentista.

En aquell discurs Lesmes va deixar molt clar que la Constitució Espanyola és el terreny de joc que delimita l'acció política i que d'aquí només se'n surt per anar a la presó o quedar inhabilitat, perquè es tracta «d'un conjunt de manaments jurídics d'obligat compliment». Amb la pompa jurídica que sempre adorna aquests discursos, Lesmes va proclamar que quan la carta magna

espanyola parla de la «indissoluble unitat de la Nació espanyola no ho fa a manera de frontispici programàtic, sinó com el basament últim, nuclear i irreductible de tot el Dret d'un Estat». A partir d'aquí, el president del Suprem va posar tothom en posició de fermes, a punt per a l'atac, quan va avisar els membres de la judicatura i la resta de representants dels poders de l'Estat que la preservació de la unitat d'Espanya és «una obligació per a tots nosaltres d'inexcusable compliment».

Era un «No passaran» jurídic que al cap d'un mes es va convertir en un «No passaran» monàrquic. Efectivament, el rei Felip VI, el vespre del 3 d'octubre del 2017, després d'una multitudinària vaga general a Catalunya convocada per rebutjar la brutal actuació de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil el dia del referèndum d'autodeterminació, va pronunciar un discurs televisat en el qual va ordenar «als legítims poders de l'Estat que assegurassin l'ordre constitucional i el normal funcionament de les institucions, la vigència de l'estat de dret i de l'autogovern a Catalunya, fonamentat en la Constitució i el seu Estatut d'Autonomia». Les cometes corresponen a la utilització que de la intervenció del monarca va fer la Fiscalia en el seu escrit d'acusació en la causa oberta al Tribunal Suprem contra el Govern i els líders socials. El discurs del rei, que és la màxima autoritat judicial de l'Estat espanyol perquè és en nom seu que els jutges dicten sentències, va ser utilitzat com a munició acusatòria. Víctima, acusador i jutge de l'embat del sobiranisme, tot sota la mateixa corona.

L'alt funcionariat de l'Estat, els cossos policials, la Fiscalia, els jutjats, tots els estaments de l'administració espanyola amb capacitat de control i coerció es van sentir apel·lats directament per aquestes crides de les més altes instàncies i es van posar en marxa. L'Estat en la defensa de l'Estat i en contra de qualsevol intent per alterar l'ordre de les coses. La integritat territorial protegida i en lloc segur gràcies a una fèrria unitat d'acció que es va transformar en un puny de ferro, una massa, un ariet que tot ho rebenta, tot ho esmicola, i feina hi ha després a refer-se de la trencadissa, que d'això es tracta amb la política de la terra cremada.

El dia que el tinent coronel Baena va anar a declarar al Tribunal Suprem, al banc dels acusats hi havia només dotze persones, totes elles de gran rellevància política i social, però només dotze persones al cap i a la fi. Ara com ara, en el

moment de portar aquest llibre a impremta (i és obligat plantejar-ho així, amb aquest to provisional, perquè a aquesta Causa general encara no se li entreveu una data de finalització), les persones que han estat represaliades per l'Estat espanyol, amb investigacions policials i judicials de tota mena, víctimes de la persecució administrativa, econòmica i també política per causa de la seva participació en el moviment independentista de Catalunya, arriben a 2.562, segons el recompte que documenta aquest llibre. Tota persona que ha estat investigada, sigui quin sigui el resultat final, ha de tenir la categoria de represaliat, perquè pel simple fet d'estar en la lupa de la policia o de la justícia ja s'ha de considerar víctima de la persecució. Si aquesta dada es completa amb la dels 1.066 ciutadans que van resultar ferits en ser bastonejats el dia de la celebració del referèndum davant els col·legis electorals, la xifra global de les persones a qui la represàlia de l'Estat espanyol ha tocat directament la pell i els ossos, l'ànima i també els seus comptes corrents, arriba a 3.628.

Hi ha un altre balanç, que té forma de número en constant expansió. En els judicis celebrats, fins a la tardor del 2021, com a culminació de les causes judicials obertes contra independentistes, i que queden documentats en aquest llibre, un total de 35 persones havien estat condemnades a presó. La suma de les penes arribava a 142 anys i un mes d'internament. Quatre menors d'edat quan van ocórrer els fets pels quals van ser jutjats havien estat condemnats a un total de 3 mesos d'internament i a 2 anys i 8 mesos de llibertat vigilada. També van ser condemnats per la via penal disset ciutadans més, a qui es va imposar una pena d'inhabilitació per a l'exercici d'un càrrec públic.

I encara un últim bloc dedicat als números. Breu però contundent, com el cop d'una maça que et deixa planxat. La Caixa de Solidaritat organitzada per fer front als costos econòmics derivats dels processos judicials contra independentistes ha ajudat més de 800 persones amb una despesa de 13 milions d'euros, que han anat a parar a tribunals i altres organismes de l'Estat que han exercit la tenalla econòmica de la repressió.

Darrere la fredor de les xifres hi ha moltes històries de por, una por a vegades gèlida, també abrasadora, paralitzant, un estat d'ànim que s'ha fet present massa vegades durant el procés de redacció d'aquest llibre a través de ciutadans que expressament han demanat amagar la seva identitat i allò que

han fet, no pas per vergonya o penediment sinó per evitar ser assenyalats i reprimits una i altra vegada. Una democràcia on l'individu no pot ser públicament allò que és, ni dir allò que pensa, no és una democràcia. I és que molts dels represaliats han viscut en la seva pell les conseqüències d'un sistema democràtic molt deficient, que no ha protegit la seva llibertat d'acció política i que, fins i tot, ha vulnerat la seva intimitat ideològica, amb una policia que ha posat el nas i l'orella a tot arreu, amb total impunitat.

Les dictadures no toleren la llibertat d'expressió, controlen la informació, tanquen a la presó la dissidència política, generen l'exili i el submon de la clandestinitat. En ple segle XXI i al cor d'Europa, a Catalunya hi ha persones perseguides simplement per allò que han dit, periodistes que han estat investigats i detinguts per com han fet la seva feina, polítics que han estat tancats a la presó, o que són a l'exili per no anar-hi, per haver tirat endavant el contingut del seu programa electoral, activistes de l'independentisme a qui s'ha donat tracte de delinqüents pel fet de convocar manifestacions o acudir-hi, forçant-los a viure com a proscrius, ànimes clandestines.

«Aquí funciona el principi de culpabilitat. D'entrada ets culpable.» Pere Aragonès i García, proclamat president de la Generalitat la primavera del 2021, defineix amb aquesta rotunditat per a aquest llibre la perversió d'un dels principis fonamentals de qualsevol democràcia, el de la presumpció d'innocència, perversió que ha practicat sistemàticament l'Estat espanyol en la repressió desplegada contra el moviment independentista de Catalunya.

«La violació de l'estat de dret que ha perpetrat Espanya és difícil d'imaginar en una democràcia europea.» Ho diu el 130è president de la Generalitat, Carles Puigdemont, en una conversa telemàtica des de Brussel·les per documentar aquest llibre sobre la repressió que, al seu entendre, s'ha desplegat sobrepasant tots els límits. «Que Espanya es convertís en Turquia no era descartable, però era l'última de les opcions imaginades», assegura Carles Puigdemont, que no accepta que es digui que el seu govern va ser ingenu quan va plantejar el repte de plantar cara a l'Estat espanyol, amb tots els seus ressorts i tota la seva fortalesa, fins a les últimes conseqüències.

Si no era ingenuïtat, era atreviment, perquè es tractava de plantar cara al Poder en majúscula comptant només amb els ciutadans i la seva astúcia.

L'embat va quedar clar a mitjan setembre de 2017, quan el president espanyol, Mariano Rajoy, va llençar el següent advertiment: «Que no subestimïn la força de la democràcia espanyola, que és molt forta». L'endemà el president català li va respondre: «Que no subestimïn la força del poble de Catalunya». El combat polític quedava plantejat, i certament era un combat amb forces desiguals.

«Personalment, mai vaig menystenir ni la seva força ni la seva duresa», afirma qui va ser conseller d'Interior i màxim responsable polític dels Mossos, Joaquim Forn, en unes reflexions escrites quan encara era a la seva cel·la de la presó de Lledoners per ser incorporades en aquest llibre. A diferència del president Puigdemont, el conseller sí que afirma: «Potser vam ser ingenus de creure que l'Estat s'avindria a seure i parlar del conflicte amb Catalunya», a la vegada que insisteix que «la nostra força va ser i ha de continuar sent el diàleg i la via pacífica».

«És evident que no es va calibrar la capacitat repressiva de l'Estat, quan certament ve de lluny», reflexionava també quan encara era a la presó Jordi Cuixart. El president d'Òmnium Cultural avisava de la duresa d'un estat que té «la unitat d'Espanya com a únic principi intocable». La unitat per sobre de tot, malgrat trobar-nos «en un moment de crisi de valors democràtics al planeta, retallades de drets i llibertats i emergència climàtica devastadora».

Carles Puigdemont i el seu govern van tirar endavant la convocatòria del referèndum d'autodeterminació creient que l'adversari «respectaria les normes de l'estat de dret i de la democràcia europea», però convençuts també que la repressió acabaria arribant. «Era previsible que Espanya pogués cedir a la seva pulsio autoritària», reflexiona el 130è president de la Generalitat, que insisteix en el fet que no se'l pot tractar d'ingenu. «Ja sabíem que l'Estat espanyol és fort. Ens enfrontàvem a la quarta economia d'Europa», argumenta Puigdemont, que amb l'experiència dels fets viscuts ara s'atreveix a dir que «Espanya és menys democràtica del que ja sabíem», una condició que al seu entendre «la fa més feble». Insistent en aquest argument, Carles Puigdemont sosté que «la repressió s'ha girat en contra de l'Estat espanyol perquè la seva reputació ha quedat tocada, i si no per quin motiu s'han gastat tants milions d'euros en una campanya internacional dient que Espanya és una democràcia?»

És evident que la seva credibilitat democràtica ha quedat tocada i, de retruc, la d'Europa».

En el transcurs d'una entrevista per sumar la seva opinió a aquestes pàgines, el republicà Ernest Maragall, amb responsabilitats passades al govern de la Generalitat i líder de l'oposició a l'Ajuntament de Barcelona, reflexiona que en el moment de plantejar l'estratègia independentista i de tenir en compte la força amb què respondria l'Estat espanyol, més que un error de càlcul hi va haver «un excés de confiança democràtica». I segons Maragall, aquest error va venir del fet de creure's que Europa donaria empara als catalans. «No som a Europa?», es pregunta abans d'afirmar que «si no haguéssim estat a Europa no hauríem ni començat».

Qui va ser presidenta del Parlament, Carme Forcadell, ha arribat a la mateixa conclusió: «Vam sobrevalorar la nostra força i la nostra organització i vam creure que Europa no permetria la repressió».

Pere Aragonès, Carles Puigdemont, Carme Forcadell, Joaquim Forn, Jordi Cuixart i Ernest Maragall són sis dels noms destacats que, en un o altre grau, integren la llista de les víctimes de la repressió, però tots els que venen darrere seu són tan importants com el primer, també aquells que sense ser l'objecte directe de cap investigació, ni estar inclosos en cap procés judicial, ho han patit tant o més. Són els danys col·laterals d'aquesta Causa general, encara més difícils de quantificar. Són les mares, els pares, la parella, els fills, germans i amics d'aquells que han estat detinguts, maltractats, vexats, processats, empresonats. Són danys col·laterals, o potser no tant, perquè elles i ells també són víctimes buscades en l'estratègia de la repressió, l'objectiu de la qual és estendre arreu els tentacles per tenir acovardida tota una família, tot un municipi, tot un país si és necessari.

Amagats entre les xifres dels represaliats hi destaquen fins a cinc presidents de la Generalitat, un alcalde de Barcelona, trenta-dos consellers i exconsellers integrants de diversos governs de Catalunya, tres presidents del Parlament, set-cents dotze alcaldes, diputats, regidors, també jutges i policies acusats de fer costat a la causa sobiranista, un president del Futbol Club Barcelona, actors de renom, empresaris, informàtics, pagesos, restauradors, periodistes, economistes, advocats, gent jove i gent gran, avis i també àvies, catalans i estrangers,

madrilenys, mallorquins i valencians, ciutadans de tota procedència i condició. Independentistes però també gent que ni ho són ni ho seran mai, ciutadans que simplement són demòcrates i voldrien un referèndum per poder votar no a la independència de Catalunya, però poder votar. Tothom dins el mateix sac de la repressió.

Hi ha un fet que colpeix en l'escena del retrobament entre Llarena i Baena als passadissos de la seu del Tribunal Suprem. El somriure de benestar i cofoisme que desplegaven tots dos contrasta amb l'objectiu real que persegueix la gran operació repressiva desplegada per l'Estat espanyol a Catalunya: generar terror, atemorir la classe política i la ciutadania per refredar els ànims del sobiranisme, desmobilitzar la reivindicació catalanista estenent el pànic a la represàlia que pot venir. I quan no n'hi ha hagut prou amb la por, aleshores ha calgut fer mal, un mal físic —també carregat de sadisme—, un mal emocional i també econòmic.

Aquest trànsit de la por al mal és l'estratègia que va aplicar el tinent coronel de la Guàrdia Civil Diego Pérez de los Cobos l'1 d'octubre de 2017, quan sota la seva responsabilitat va ordenar el desplegament d'unitats de guàrdies civils i policies nacionals als col·legis electorals per aturar el referèndum. Arribaven en massa, atropelladament, es plantaven vestits amb casc i cuirassa davant la gent que protegia els punts de votació amb els braços alçats, en actitud de resistència passiva. En no fer por, en no desmobilitzar, en no aconseguir que els ciutadans marxessin pel seu propi peu, en no doblegar la voluntat democràtica dels votants, aleshores passaven a fer mal. L'excusa era fer complir un manament judicial que demanava aturar un referèndum qualificat d'il·legal, però enlloc la jutgessa que va supervisar el procés del referèndum va ordenar bastonejar salvatgement, gasejar, clavar puntades de peu i cops de puny i, encara menys, disparar. I van fer mal, molt de mal, amb un balanç de més d'un miler de ferits, segons el recompte que va fer la Generalitat de Catalunya a través dels seus serveis d'emergència mèdica.

El bastó i només el bastó com a mètode polític. «No s'ha revertit la lògica de l'«A por ellos»», denuncia Carles Puigdemont, que llença una pregunta a l'aire: «Té algun projecte Espanya per a Catalunya?». El mateix president aclareix l'enigma: «Després de tres anys i des de l'exili, la resposta és no». I a

continuació fa una altra asseveració: «L'Estat espanyol ho continua basant tot en la força i ha rebut un tracte molt indolent per l'ús de la violència que ha fet. Ara ho sabem més clar, que l'Estat ha renunciat a convèncer els catalans que hi ha un projecte més atractiu que la independència».

«Volen atemorir una generació sencera amb alguns caps de turc a qui apliquen la força de la venjança i la repressió més cruel. Ho hem vist quan han decidit aplicar la presó preventiva sense judici més llarga, la distribució en presons llunyanes de casa nostra o la petició de penes i per delictes molt durs tant a nosaltres com a altres companys de lluita. Volen fer por, perquè ningú tingui la temptació de tornar-ho a fer, però justament estan aconseguint el contrari.» Són paraules d'Oriol Junqueras, president d'Esquerra Republicana de Catalunya i vicepresident del Govern fins que l'Estat espanyol el va defenestrar. Ho escrivia quan encara era a la seva cel·la de la presó de Lledoners, en unes consideracions sobre l'abast de la repressió fetes expressament per a aquest llibre.

Des de dins del centre penitenciari, i en reflexionar sobre el sentit del seu captiveri, Junqueras denuncia: «Busquen fer mal, fent mal a les famílies».

Quim Torra, 131è president de la Generalitat, en el transcurs d'una entrevista mantinguda per recollir en aquest llibre la seva experiència com a víctima de la repressió de l'Estat, explica que a casa seva tothom estava mentalitzat d'aquest mal que els podia venir a sobre. Ell mateix es va encarregar de posar-los en guàrdia: «Un dia vaig mantenir una conversa amb la meva mare i la meva dona preparant-les davant l'eventualitat que la meva gestió pogués comportar la presó o l'exili».

Quim Torra també ha conegut «la por» en la seva acció política. Una por com una tenalla. «Als primers temps de ser diputats, al gener del 2018, hi havia por en algun company quan ens havíem d'intercanviar algun correu electrònic que incorporava la paraula *República*», rememora.

La presidenta del Parlament fins la tardor del 2017, Carme Forcadell, explica per a aquest llibre la seva visió de l'estratègia de la repressió amb aquestes paraules: «Darrere de tanta insistència hi ha un clar afany de venjança. Volen tenir la gent amenaçada i fer-nos por. Com més dur tot plegat, més por i més amenaces perquè no es torni a repetir».

«Vaig passar por, creia que em posarien en un cotxe i ves a saber on em portarien.» Amb aquestes paraules recorda Ignasi Soler, alcalde de Verges, un home valent, empordanès de veritat, el moment de la seva detenció, quan se'l van emportar de casa seva com si fos un terrorista.

«Actuen d'aquesta manera per fer por i desmobilitzar el carrer.» Tamara Carrasco, detinguda per la Guàrdia Civil sota la falsa acusació de terrorisme, represaliada i vexada judicialment durant anys fins a decaure els càrrecs de tanta gravetat i quedar el seu cas reduït a una mínima i absurda acusació d'incitació a desordres públics, una dona decidida i d'empenta, lluitadora nata, de conviccions inexpugnables, té així de clar quin és l'objectiu estratègic de la repressió.

Per parlar de la por, el president d'Òmnium Cultural, Jordi Cuixart, fa servir un verb nascut de la seva loquacitat, inexistent al diccionari però carregat de força, de poètica, i també de sentit descriptiu: «fragilitzar». I diu Jordi Cuixart, en relació amb l'Estat espanyol, que «la seva és l'estratègia de fragilitzar-nos», però combatiu com és, encunyador del lema carregat d'optimisme «Ho tornarem a fer», adverteix que en cap cas «no ens deixarem fragilitzar!».

És evident que les ganes hi són i els desitjos per construir la República catalana es mantenen intactes, però en un futur l'independentisme tampoc ho tindrà gens fàcil per avançar per aquest camí de desafiament al regne d'Espanya. En tot cas, el dubte que s'obre ara és si hi haurà algú amb prou atreviment per intentar culminar el procés. És evident que els polítics en actiu avui i els que vindran demà no ho tenen ni ho tindran fàcil.

«Es busca l'efecte escarment, no tant pel present, sinó de cara al futur. Ensenyar avui el bastó pot fer dissuadir molta gent de cara a un futur», reflexiona l'exconseller de Justícia Carles Mundó, inhabilitat durant vint mesos pel Tribunal Suprem.

«L'Estat espanyol vol que a Catalunya es tingui clar que a aquell que li aixeca la cara el tanca a la presó, amb tota impunitat, i no passa res», afirma movent-se en aquest mateix fil argumental Miquel Buch, que va ser conseller d'Interior entre els anys 2018 i 2020.

Jordi Cuixart insisteix a dibuixar un doble objectiu repressor de l'Estat: «Volen escarmentar-nos i invisibilitzar la lluita. Per tant, es busca que tots els qui lluiten ho deixin de fer».

Enfront d'aquesta terrible realitat, Jordi Turull, un dels polítics condemnats pel Tribunal Suprem per l'organització del referèndum de l'1 d'octubre de 2017, en declaracions quan encara era a la presó de Lledoners, conscient com pocs del pa que s'hi dona i de les hòsties que es reben, en pronunciar-se sobre quina hauria de ser l'estratègia futura, proclama: «Si algú honestament té por, que deixi pas».

Quasi amb les mateixes paraules, Ramona Barrufet, condemnada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per formar part de la Mesa del Parlament que va permetre el debat i la votació de les lleis que van donar cobertura legal a la realització del referèndum, fa la següent advertència als que en un futur vulguin anar a la brega política: «La gent que té por no s'hi pot ficar».

I ja no és una advertència de futur, sinó una realitat de present. La por s'ha fet el seu lloc en la política catalana, i així ho creu Albert Royo, que va dirigir el Consell de la Diplomàcia Pública de Catalunya, fet pel qual té dues causes penals obertes. Royo dibuixa un panorama desolador quan afirma que «ara ningú fa res, per pànic».

En aquesta mateixa línia, Carme Forcadell considera «evident que ara la gent està més acovardida, i ho demostra el fet que del 2017 en endavant no s'ha fet cap pas en ferm per aconseguir la independència de Catalunya».

Elsa Artadi no vol parlar de por sinó de neguit i inquietud, però dona la raó als que, com Ramona Barrufet o Carme Forcadell, parlen de les dificultats de dedicar-se a la cosa pública avui en dia a Catalunya. «Fer política ara no és com fer política l'any 2005», reflexiona Artadi, conscient que aquesta és la conseqüència de viure en un estat que «vulnera drets i no li passa res».

Les conseqüències perverses que la repressió té sobre la vida política les va definir a la perfecció el conseller d'Economia en el govern d'Aragonès, Jaume Giró, quan en un discurs públic el juliol del 2021 va preguntar-se «quina mena de democràcia és aquesta si els ciutadans agafen por de participar en la vida pública».

Inocular la por entre la classe política i en tots els àmbits de l'administració: aquest és l'objectiu que perseguia el govern espanyol quan va intervenir i prendre el control de la Generalitat després que el Parlament aprovés la declaració d'independència el 27 d'octubre del 2017. «El 155 es va aplicar per generar una sensació de por entre tots, que l'Estat podia fer-ho tot i que ho faria», detalla la jurista Yolanda Hernández, que a través de l'associació Servidors.cat va fer un estudi de l'impacte de la intervenció de l'administració catalana per part del govern espanyol a partir de la tardor del 2017.

Ho diu una experta en dret i ho diu un polític. Joaquim Forn considera que «no es pot afirmar que l'efecte de la justícia hagi estat neutre» i sosté que «molts funcionaris han patit les conseqüències de l'aplicació del 155», fins al punt de modificar conductes, ja que «ara molta gent es preocupa per les conseqüències que puguin tenir les seves actuacions».

La por al que et pugui passar, heus ací una gran arma de desmobilització massiva a la qual cal plantar cara. No té por el represaliat, té por la parella del detingut quan veu sortir el company emmanillat per la porta de casa, pateixen els pares de la noia que fa hores que és a comissaria, s'atmoreixen els fills d'aquell que és processat i se li dibuixa un futur incert. Pateix la família per allò que li pugui passar a qui és a primera fila donant la cara, i per aquest motiu una política de primer nivell d'aquest país no vol que en aquest llibre s'hi digui que ha passat por de la repressió que li podia caure a sobre. No vol que el seu nom es lligui a la paraula *por* per no preocupar encara més la seva família.

«No és normal que les meves filles em diguin que vagi amb compte», diu el conseller d'Economia, Jaume Giró.

«Desapunta't.» Això és el que va dir a Carles Castellà, membre d'un Comitè de Defensa de la República, el seu fill gran, gran però de només dotze anys, quan va saber que la Guàrdia Civil estava detenint a la ciutat de Sabadell altres integrants dels CDR acusant-los de terrorisme. «Aquell dia no es va apartar del meu costat», recorda en Carles, que finalment va fer un pas al costat en el seu compromís amb el moviment independentista quan el fill li va dir que «si et fiquen a tu a la presó, jo no seré feliç».

El fill de Castellà tenia raó, perquè la duresa de la presó la pateixen encara més els fills dels que hi estan tancats. «A qui condemna l'Estat és a la meva

família; castiga els meus fills, als quals nega el dret que tenen de poder créixer amb el seu pare. El meu fill gran, de quatre anys, va fer més de 50.000 quilòmetres en tres anys i mig per poder estar dues hores i mitja cada quinze dies amb el seu pare dins una sala de 5 metres quadrats. El meu fill petit, durant el seu primer any i mig de vida, només va viure amb el seu pare un total de 22 dies. L'Estat no m'ha pogut impedir de seguir exercint de president d'Òmnium, però en canvi sí que vulnera el dret superior dels meus fills menors, protegit per totes les convencions universals de drets de la infància», denuncia Jordi Cuixart.

La família extensa té por, els amics, els veïns, els companys. Si han anat per ell, també poden venir per mi. I la por s'acaba estenent com una taca d'oli i la gent acaba fent un pas al costat. El ciutadà té por, inevitablement, quan veu que s'actua sobre la base d'un relat acusatori fals, perquè d'aquesta manera el següent a ser detingut sota qualsevol pretext pot ser qualsevol. Pot ser vostè, amic lector, o per què no vostè, benvolguda lectora, qui demà al matí es despertarà per la puntada de peu d'un policia a la porta de casa seva. Així van entrar un dia a casa de Tamara Carrasco, i aquesta manera de procedir és la mostra més evident de la impunitat amb què es comporta l'Estat, deixant en la més absoluta indefensió els ciutadans víctimes de la repressió. La mentida acusatòria per derrotar la veritat del procés. La por del mal que et puc causar si vull i si em surt del tricorni, com a tenalla.

L'alcalde de Deltebre i president de l'Associació Catalana de Municipis, Lluís Soler, en explicar els motius pels quals un dia la Guàrdia Civil va escorcollar la seu de la seva entitat municipalista a la recerca d'indicis de finançament suposadament irregular del moviment independentista, va exposar una gran veritat: «Es busca un *algo* per convertir-ho en un tot».

Efectivament, amb una mínima o inexistent base probatòria, l'aparell repressor de l'Estat ha estat capaç de bastir les més inversemblants acusacions i clavar tantes puntades de peu a les portes com ha cregut convenient per entrar, mirar, remenar i fer sentir l'alè al clatell: us controlo, sé què feu.

Ho explica perfectament Miquel Buch quan afirma que «d'això se'n diu *causa general*. Venen a fer-te un escorcoll, t'ho buiden tot i et diuen que ja et

trobaran alguna cosa. La indefensió que aquesta manera d'actuar genera és total».

«El que tinguessin en contra meva era el de menys; ells utilitzen la vida de les persones, es carreguen la vida d'una persona en benefici d'un objectiu polític», denuncia Adrià Carrasco, també injustament acusat de terrorisme.

La idea de la impunitat és compartida per un jove activista, un alcalde i un conseller amb el mateix sentiment d'injustícia, però també des de la pausa i el coneixement d'un antic fiscal i també antic magistrat del Tribunal Suprem. José Antonio Martín Pallín dona sentit a aquesta lògica de la por quan assegura que la repressió contra els polítics independentistes neix d'un acord entre la que aleshores era vicepresidenta del govern espanyol, Soraya Sáenz de Santamaría, el president de la sala penal del Tribunal Suprem, Manuel Marchena, i el fiscal en cap de l'Estat, José Manuel Maza. A finals del 2019, en rebre el Premi Alfons Comín a Barcelona, Martín Pallín va afirmar que «amb l'acusació de rebel·lió només volien espantar, però la cosa se'ls va escapar de les mans». És el que passa quan deixes segons quines armes de repetició en mans de personatges com Daniel Baena; no en tenen prou disparant només un cop, sinó que acaben buidant el carregador. I encara en volen més.

Jordi Busquets, veterà advocat, defensor de diversos militants del moviment independentista, tradueix en llenguatge poc jurídic allò que passa pel cap de Baena i altres que, com ell, han liderat la repressió de l'Estat. «La tàctica és clara, sempre han fet alguna cosa per tensionar en moments clau i distorsionar l'estratègia del moviment independentista. Per això van fer l'escorcoll a la seu de la Conselleria d'Economia i les detencions, poc abans de l'1 d'octubre de 2017. O per això van detenir els membres dels CDR el setembre del 2019, acusant-los de terrorisme, poc abans que es fes pública la sentència del Tribunal Suprem. Si després això té més o menys recorregut judicial els és igual. A ells els hi sua la detenció, confinament i absolució de la Tamara. L'objectiu de desestabilitzar ja el tenen complert». Amb les seves paraules, l'advocat Busquets planteja amb nitidesa el rerefons d'aquest llibre, que no és altre que el combat desigual entra la por i la raó. La por com una bèstia afamada que tot ho devora, sense compassió. La raó com una ànima cànida, bondadosa, tan carregada d'honestedat com mancada d'elements de defensa. La por que genera la

política exercida des de la policia i els jutjats i que és utilitzada com a arma llancívola contra aquells a qui fa costat la raó dels anys, de la història i dels valors democràtics.

Busquets parla de la intenció de desmobilitzar i fer por que hi havia darrere la detenció de Tamara Carrasco, però ho podria fer també citant els casos de tants activistes que han estat detinguts, empresonats, acusats durant anys i després absolts, o dels membres del Govern i els líders socials de l'independentisme, que després de ser jutjats i condemnats van ser indultats; això sí, sense estalviar-los tres llargs anys de captiveri i una dura condemna que els inhabilita per fer política. Amb l'indult, el botxí, que és l'Estat, passa a ser el bo, el misericordiós, mentre que les víctimes de la repressió queden fora de joc i el moviment independentista, confós.

La repressió s'ha desplegat per dominar els ciutadans des de la por, però també per controlar el *tempo* del debat polític una vegada més, desviant el focus d'atenció. Amb l'empresonament del Govern i la situació d'exili dels polítics que no van entregar-se a la justícia espanyola, els ciutadans van passar de mobilitzar-se per defensar la independència de Catalunya a focalitzar la seva lluita en el reclam de llibertat dels que aleshores eren presos polítics. L'acció repressiva va aconseguir el seu propòsit de confondre l'enemic. El moviment independentista va quedar atrapat en el llaç groc, símbol de la reivindicació de llibertat per als presos. De mica en mica, el somni de ser una nova estrella dins de la bandera d'Europa va deixar de ser la prioritat. L'estrella es va convertir en llaç i el problema era no quedar escanyat en el nus escorredís que converteix la soga en una trampa mortal.

És la por com a instrument de dominació però també és una calculada acció de revenja després que l'Estat fracassés de forma evident en l'objectiu d'impedir el referèndum d'autodeterminació. En la seva declaració davant els magistrats del Suprem, Daniel Baena va explicar que va començar a investigar el moviment independentista l'any 2015, en rebre una instrucció de la Fiscalia de l'Audiència Nacional. La investigació del gran investigador va ser, doncs, un fracàs rotund, perquè és notori que l'1 d'octubre de 2017 a Catalunya s'hi va celebrar un referèndum, amb col·legis electorals, urnes i paperetes, tot plegat

amb una implicació ciutadana que va permetre burlar la policia espanyola, que havia ocupat el país decidida a impedir-ho.

«L'1 d'octubre és la primera gran victòria de la nostra generació», assevera Oriol Junqueras, que està fermament convençut que aquesta mateixa generació «culminarà el procés».

Però no és bo despertar l'instint de revenja de la bèstia. L'1 d'octubre va ser un punyal al cor de l'orgullosa i potent nació espanyola i des d'aleshores hi ha hagut foc a discreció, amb ús i abús del dret penal de l'enemic, aquell que et faculta a passar de puntetes damunt la llei, si és necessari, perquè la finalitat repressiva justifica els mitjans legals. És evident que Catalunya es va convertir en un perill per a l'Estat espanyol, i com a tal calia tractar-la. No importaven les formes, ni el fons de l'acusació, només importava el resultat. Tot s'hi ha valgut.

Des del principi de la persecució del procés sobiranista, les investigacions de la Guàrdia Civil i la Policia Nacional es van dur a terme servint-se d'estratagemes propis dels serveis secrets de l'alta intel·ligència, ajudant-se dels últims ginys tecnològics i alimentant-se dels fons reservats. Infiltrats, delators, tergiversació i alteració de les proves, punxades telefòniques que es van allargar mesos, escoltant-ho tot i a tothom, seguiments remots de moviments, micròfons ocults en cases i vehicles i violació de dispositius mòbils a través de sistemes de control espia són només algunes de les armes que s'han fet servir en la lluita contra l'independentisme.

La set de venjança porta a l'obstinació i aquesta a l'obcecació, a perdre el món de vista i al deliri, en aquest cas el deliri acusatori. És delirant que Baena hagi convertit en categoria de prova de càrrec contra l'independentisme el comentari d'un ciutadà rus, un home suposadament proper a Vladimir Putin, sobre la possibilitat que Rússia ajudés a la causa independentista amb l'enviament de 10.000 soldats a Catalunya si el president Carles Puigdemont hagués tirat endavant la proclamació d'independència. És delirant que ho consideri un guàrdia civil, i encara ho és més que un veterà jutge d'instrucció de Barcelona, Joaquín Aguirre, parli de la possibilitat real que hi hagués un conflicte armat a Catalunya a partir d'aquesta hipotètica ajuda estrangera. I tot per un simple comentari.

És delirant pensar que Catalunya hauria forçat un conflicte armat quan el govern de Carles Puigdemont no va fer ni el més petit gest en aquest sentit, més aviat tot el contrari. Qui ocupava aleshores la màxima responsabilitat al capdavant del govern català explica que va ser decisió seva no treure la bandera espanyola que corona el palau de la Generalitat la tarda del 27 d'octubre de 2017 després de la proclamació de la declaració d'independència al Parlament i quan la plaça de Sant Jaume era plena de gom a gom de gent que esperava els primers senyals que Catalunya s'havia convertit en un nou estat d'Europa.

La paradoxa és que Puigdemont, a qui l'oposició al Parlament sempre va retreure governar només per als independentistes, en aquell moment pensava més en els ciutadans que no eren a la plaça que no pas en els que sí que hi eren. «Fer abaixar la bandera espanyola no era el millor gest per enviar als catalans que se senten espanyols», argumenta Puigdemont, que insisteix en el seu esperit conciliador quan diu que no era bo que «una de les primeres accions fos enviar un senyal d'ofensa a aquest símbol».

En aquesta mateixa línia d'evitar el conflicte, Carles Puigdemont explica que «si no es van desplegar les lleis de transitorietat nacional va ser per demostrar que es volia una convivència pacífica», tot el contrari del que, al seu entendre, buscava l'Estat espanyol. A Carles Puigdemont li costa fer futurologia del que hauria pogut passar si el seu govern hagués tirat endavant la declaració d'independència, però retornant al seu estat d'ànim d'aquells dies convulsos de la tardor del 2017 sosté que «l'abast de la repressió hauria estat imprevisible, perquè estava disparada», i està convençut que les forces de seguretat de l'Estat s'haurien comportat amb molta contundència, «perquè el que va passar l'1 d'octubre només havia estat un assaig del que podria succeir si ens fèiem forts, i hauríem tingut una situació molt difícil de resistir». Seguint amb aquest argumentari, Carles Puigdemont està plenament convençut que la repressió hauria anat a totes i que finalment «s'hauria animat un conflicte civil, perquè aquest era l'últim recurs que li quedava a l'Estat».

Carles Puigdemont diu ara que va voler evitar que la tensió política derivés en un enfrontament als carrers, però també ho deia aleshores, la tardor del 2017, poc abans que se celebrés el referèndum de l'1 d'octubre, quan una emissora francesa li va preguntar sobre l'eventualitat que el torcebraç

independentista derivés en un esclat de violència; el president va respondre una frase que encara ara repeteix: «Prefereixo perdre en la pau que guanyar en la guerra».

El relat d'una Catalunya violenta és fals, és fruit d'un deliri acusatori com el que ha practicat el cap de la policia judicial de la Guàrdia Civil a Catalunya, gran animador d'aquesta Causa general i al qual no li ha tremolat el pols per signar informes carregats de fets tergiversats. Pere Aragonès explica d'aquesta manera com Baena va canviar el sentit d'un document que era un simple i innocent regal de noces convertint-lo en una prova de càrrec contra els membres del govern de la Generalitat: «Em vaig casar mesos abans del referèndum, el juny del 2017, i per fer un obsequi original els amics del departament on jo exercia el càrrec de secretari d'Economia van recollir signatures i dedicatòries dels companys en una llibreta i per fer-ho bonic van imprimir una portada on hi posava Pressupost de la República de Catalunya. D'això se'n va ocupar en Lluís Salvadó, que des del seu ordinador va enviar alguns correus reclamant a la persona que havia de fer la portada si ja la tenia. Doncs bé, quan la Guàrdia Civil va intervenir l'ordinador de Salvadó i el van buidar tot van agafar aquesta portada, van prescindir del fet que era un obsequi de boda i el van adjuntar a la documentació que van enviar al Tribunal Suprem com a prova que el govern de la Generalitat ja tenia al cap el pressupost d'una Catalunya independent».

Així treballa Daniel Baena, però allí on no ha arribat el tinent coronel ni els seus mètodes ho ha fet una corrua llarguíssima d'estaments judicials i policials que han actuat contra el moviment independentista. La llista del mur acusador és llarga:

– La **Guàrdia Civil**, investigant, i també arribant a límits inimaginables, amb un ànim evident de revenja expressa, sibil·lina, esperpèntica, d'abús de poder, com és el cas del propietari d'un restaurant de Calella, al Maresme, un home que en el seu dia va posar un cartell anunciant que no servia a la policia que havia vingut a Catalunya per reprimir el referèndum de l'1 d'octubre i que uns mesos més tard, sense justificació, va veure com el cos armat no li renovava el permís d'armes que sempre havia obtingut sense cap problema.